

Vergaderjaar 2025–2026

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 815

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 december 2025

Inleiding

Op 27 november jl. heeft uw vaste commissie voor Justitie en Veiligheid een verzoek ingediend voor een reactie op een brief en het jaarverslag 2025 van Stichting Fraude Aanpak Detailhandel (FAD) voor het commissie-debat Politie van 18 december. Met deze brief kom ik tegemoet aan dat verzoek.

In de brief deelt de Stichting FAD haar inzet en ervaringen met betrekking tot de problematiek rondom (interne) fraude, winkeldiefstal en overlast. Vanuit gesprekken en discussies met onder andere bedrijven uit de retailsector, nationale politie en Openbaar Ministerie is er een notitie geschreven met gesignaleerde knelpunten, besproken stellingen en inzichten.

Publiek private samenwerking voor een veilig winkelklimaat

Binnen het Actieprogramma Veilig Ondernemen (AVO) 2023–2026 wordt door de overheid en het bedrijfsleven structureel en intensief samengewerkt om criminaliteit te voorkomen en terug te dringen, zo ook voor interne fraude, winkeldiefstal en agressie en geweld.

Winkeldiefstal

Winkeldiefstal wordt door publieke en private partijen ervaren als een groot probleem. Voor ondernemers vormt winkeldiefstal een uitdaging, die leidt tot financiële schade en gevoelens van onveiligheid en frustratie. Winkeldiefstal is een strafbaar feit en het is dan ook van essentieel belang dat dit wordt voorkomen en passend wordt opgevolgd.

Vanuit het Actieprogramma Veilig Ondernemen hebben publieke en private partners de afgelopen maanden gewerkt aan het versterken van de

aanpak van winkeldiefstal.¹ Voor de zomer zijn de contouren van het plan van aanpak middels het eerste halfjaarbericht politie met de Tweede Kamer gedeeld.² Dit plan is in lijn met de motie Michon-Derkzen,³ waar uw commissie ook aan refereert in het verzoek. In het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing van 10 november jl. is het plan van aanpak door publieke en private partners vastgesteld.

In het tweede halfjaarbericht politie van 10 december jl. heb ik u geïnformeerd over de voortgang van dit plan van aanpak. Zo wordt er ingezet op het versterken van inzicht in de aard en omvang van winkeldiefstal. Zoals in het jaarverslag FAD staat omschreven is het werkelijke aantal winkeldiefstallen onduidelijk. Momenteel voert het WODC hier onderzoek naar uit, de publicatie wordt in het voorjaar van 2026 verwacht. De inzet vanuit het plan van aanpak betreft daarnaast ook acties om meer handelingsperspectief en duidelijkheid te bieden aan de ondernemer over de (strafrechtelijke) afdoening.

Interne fraude

Fraude is een breed maatschappelijk probleem en veroorzaakt grote schade voor ondernemers en hun klanten, dit is ook onderkend in het AVO 2023–2026. Fraude is een breed begrip. Interne fraude wordt gepleegd door bestuurders, werknemers en/of door de ondernemer gecontracteerde derde partijen. Het kan dan gaan om criminele, strafbare handelingen zoals diefstal, verduistering, valsheid in geschrifte en oplichting. Ondernemers en hun klanten worden hierdoor op meerdere manieren benadeeld. Ondernemers lijden forse schade en het onderzoek doen en bewijslast verzamelen kost hen ook geld.

In het Actieprogramma Veilig Ondernemen is het uitgangspunt geformuleerd dat het een verantwoordelijkheid van bestuurders in het bedrijfsleven is om actief te sturen op het nemen van maatregelen in hun organisatie en op samenwerking met partners op fraude effectief te kunnen aanpakken. Met het jaarverslag wordt door de Stichting FAD toegelicht hoe zij met de aangesloten ondernemers invulling geeft aan de eigen verantwoordelijkheid om zich te beschermen tegen criminaliteit van de eigen werknemers. Een concreet voorbeeld dat in het oog springt is het waarschuwingenregister dat de Stichting FAD beheert. In het jaarverslag wordt de opzet en werking toegelicht. Voor het register heeft de Autoriteit Persoonsgegevens een vergunning verleend. Dit vind ik een goed voorbeeld hoe de detailhandel zichzelf kan beschermen tegen criminaliteit en voortzetting van crimineel handelen door ex-werknemers kan bestrijden maar daarbij zorgvuldig blijft beoordelen wat proportioneel is.

Agressie en geweld

In het jaarverslag FAD wordt ook de problematiek van overlast, agressie en geweld in de supermarktbranche genoemd. Zoals mijn ambtsvoorganger voor de zomer heeft aangegeven in zijn brief aan uw Kamer over de brede aanpak van instrumenteel en expressief geweld in het publieke en semipublieke domein, is een aanvullende aanpak samen met de brancheorganisaties benodigd om het geweld tegen werknemers in de private sector te beteugelen.⁴

¹ Platform Veilig Ondernemen, VNO-NWC/MKB-Nederland, INretail, vertegenwoordiging van het Retail Veiligheidsoverleg, politie, Openbaar Ministerie, Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Justitie en Veiligheid.

² Kamerstukken II 2024/25, 29 628, nr. 1277, bijlage 1200262.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36 600 VI, nr. 81.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 28 684, nr. 780.

De aanpak van geweld tegen werknemers in de private sector focust op branches met een hoog risico op slachtofferschap, zoals beveiligers en winkelpersoneel die grenzen (moeten) stellen. De aanpak wordt langs een aantal lijnen vorm gegeven, zoals uitgebreider zal worden toegelicht in de Verzamelbrief High Impact Crimes, die op korte naar de Kamer wordt verstuurd: van zicht op de aard en omvang van de gepleegde geweldsdelicten, via preventie, opsporing en vervolging tot en met nazorg en randvoorwaarden. Zo kan het onderzoek naar agressie en geweld van klanten in de retailsector door het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving eind 2027 waardevolle handvatten bieden voor winkelpersoneel. Als het gaat over de randvoorwaarden benadruk ik ook hier het belang van samenwerking, zowel binnen de eigen branche als met andere sectoren en publieke partners, aangezien die samenwerking de kracht en effectiviteit van de aanpak vergroot.

Tot slot

Ik hecht veel waarde aan publiek private samenwerking om criminaliteit in het bedrijfsleven een halt toe te roepen. Ik waardeer de betrokkenheid van de Stichting FAD en de verschillende partners waarmee zij tot hun analyse van knelpunten, stellingen en inzichten zijn gekomen bij de aanpak van de problematiek dan ook ten zeerste.

Ik nodig de Stichting FAD graag uit om in de thematische werkgroepen met publieke en private partners vanuit het Actieprogramma Veilig Ondernemen toelichting te geven over hun visie en verdere inzet met betrekking tot de problematiek die zij aankaarten. De input kan daarnaast worden meegenomen in de verdere vormgeving van het nieuwe Actieprogramma Veilig Ondernemen 2027–2030.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F. van Oosten